

Warszawa, dnia 28 czerwca 2019 r.

Komunikat FOR 25/2019:

Jawność wyborów do KRS: mamy prawomocny wyrok!

- **Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Szefa Kancelarii Sejmu w sprawie jawności list poparcia kandydatów do nowej KRS.**
- **W ustnych motywach wyroku NSA podkreślił, że publikacja części informacji o kandydatach do nowej KRS na stronie internetowej Sejmu nie stoi na przeszkodzie udostępnienia innych informacji na wniosek.**
- **Szef Kancelarii Sejmu już teraz może udostępnić nazwiska sędziów popierających kandydatów do nowej KRS, nie czekając na pisemne uzasadnienie.**
- **Na rozpoznanie w NSA czeka jeszcze co najmniej 5 podobnych spraw.**

Naczelny Sąd Administracyjny wydał pierwszy wyrok dotyczący jawności ubiegłorocznych wyborów do nowej Krajowej Rady Sądownictwa. Prawomocne orzeczenie, w którym sąd oddalił skargę kasacyjną Szefa Kancelarii Sejmu od wyroku WSA w Warszawie, oznacza, że po otrzymaniu pisemnego uzasadnienia służby parlamentarne będą miały 14 dni na udostępnienie list poparcia z nazwiskami sędziów, którzy zgłosili kandydatów do nowej KRS. W kolejce jest jeszcze co najmniej 5 podobnych spraw.

Wyrok NSA wydany 28 czerwca 2019 r. w sprawie o sygnaturze I OSK 4282/18 jest odpowiedzią na skargę kasacyjną Szefa Kancelarii Sejmu od orzeczenia sądu pierwszej instancji. WSA w Warszawie, orzekając w sprawie skargi na decyzję Kamili Gasiuk-Pihowicz, uznał, że załączniki do zgłoszeń kandydatów do nowej KRS, wśród których znajdują się sporne listy poparcia, są informacją publiczną, a służby sejmowe mają obowiązek je udostępnić.

Z argumentacją WSA nie zgodził się Szef Kancelarii Sejmu, który zarzucił sądowi pierwszej instancji błędną interpretację art. 11c ustawy o KRS. Zgodnie z tym przepisem, prawidłowo złożone zgłoszenia „Marszałek Sejmu niezwłocznie przekazuje posłom i podaje do publicznej wiadomości, z wyłączeniem załączników”. Szef KS stanął na stanowisku, że przepis ten zabrania udostępnienia załączników w jakimkolwiek trybie. Skoro bowiem marszałek publikuje część informacji na stronie internetowej Sejmu, to zgodnie z zasadą „racjonalności prawodawcy” (jak twierdzono), wyłączono do nich dostęp na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Z taką argumentacją nie zgodziła się Kamila Gasiuk-Pihowicz. Na rozprawie (wraz ze swoim pełnomocnikiem) utrzymywała, że informacja ta jest istotna z punktu widzenia jawności życia publicznego, gdyż jest istotne, aby obywatele mogli zweryfikować, czy kandydaci do nowej KRS rzeczywiście zostali zgłoszeni przez uprawnione podmioty (tj. co najmniej 25 sędziów w stanie czynnym). Przypomniano także, że brak transparentności był podstawą stanowiska rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości UE, który w swojej opinii uznał nową KRS za organ, który nie stoi na straży niezależności sądów¹.

Podczas rozprawy swoje stanowisko przedstawił również uczestnik postępowania, który wskazał, że sporny art. 11c ustawy o KRS nakazuje Marszałkowi Sejmu podanie do publicznej wiadomości części informacji o kandydatach, co wcale nie oznacza, że wyraża on jakiegokolwiek ograniczenia w stosunku do pozostałych informacji zawartych w załącznikach – w tym list poparcia. Przypomniano także przepisy prawa Unii Europejskiej i Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, które potwierdzają, że nabór do nowej KRS powinien być jawny.

W ustnych motywach wyroku Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że jest związany zarzutami skargi kasacyjnej. W sytuacji, gdy Szef Kancelarii Sejmu zaskarżył błędną wykładnię tylko jednego przepisu, w obrocie prawnym pozostają inne ustalenia WSA w Warszawie, w tym te, w których wskazano, że na przeszkodzie udostępnienia list poparcia nie stoi m.in. prawo do prywatności sędziów. Jednocześnie, zdaniem NSA przepis art. 11c ustawy o KRS ma charakter proceduralny i nie wyraża żadnych ograniczeń prawa do informacji. Przepisy proceduralne mają bowiem na celu umożliwienie uzyskania przez obywateli informacji publicznej i nie mogą służyć ograniczaniu jawności.

W ciągu najbliższych tygodni uczestnicy postępowania otrzymają pisemne uzasadnienie wyroku. Od tego czasu Szef Kancelarii Sejmu będzie miał 14 dni na udostępnienie żądanych informacji. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, by służby sejmowe zrobiły to w każdej chwili – do czego wezwano Szefa Kancelarii Sejmu po ogłoszeniu orzeczenia.

Wyrok NSA jest pierwszym prawomocnym orzeczeniem dotyczącym jawności wyborów do nowej KRS. W kolejce czeka co najmniej 5 innych spraw, którymi ten sąd zajmie się w najbliższych miesiącach.

¹ Zob. opinia rzecznika generalnego E. Tanczewa, przedstawiona w dniu 27 czerwca 2019 r., w sprawach połączonych C- 585/18, C- 624/18 i C- 625/18, EU:C:2019:551.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyczerpanego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

tel. 500 494 173

e-mail: patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA

Patryk Wachowiec

Analityk prawny FOR, prezes Fundacji Centrum Analiz dla Rozwoju

e-mail: patryk.wachowiec@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR
ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. 22 628 85 11
e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl
[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR • [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR